

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 7 КЛАСУ

I. Виконайте тести (12 балів)

Виберіть правильний варіант відповіді.

1. Захоплення і розграбування Києва коаліцією з 11 князів, зібраною Володимиро-Суздальським князем Андрієм Боголюбським та очоленою його сином Мстиславом Андрійовичем в ході династичного конфлікту за владу на Русі між Волинськими та Суздальськими Мономаховичами:

А до 1068 р.

Б до 1103 р.

В до 1169 р.

Г до 1187 р.

2. Укажіть ім'я князя, за якого були збудовані храм Святої Софії та Золоті ворота в Києві:

А Володимир

Б Святополк

В Ярослав

Г Ізяслав

3. Етносоціальна спільнота, об'єднана певною самоназвою, мовою, символами, географічним та етносоціальним походженням, історичною пам'яттю, комплексом духовно-культурних і політичних цінностей, усвідомленням своєї ідентичності — це:

А нація

Б плем'я

В народ

Г дружина

А	Б	В	Г
А	Б	В	Г
А	Б	В	Г

Виберіть правильний варіант відповіді.

1. Укладено Ореховський мир між Швецією та Новгородом.

А у 1270 р.

Б у 1303 р.

В у 1323 р.

Г у 1387 р.

2. Укажіть ім'я князя, за якого була укладена перша редакція «Руської правди».

А Володимир

Б Святополк

В Ярослав

Г Ізяслав

3. Давньоруський рукописний збірник статей та уривків, вибраних із різних книжок — це:

- А ізборник
- Б дума
- В правда
- Г літопис

А	Б	В	Г
А	Б	В	Г
А	Б	В	Г

Виберіть правильний варіант відповіді.

1. Кревська унія між Польським королівством та Великим князівством Литовським була укладена:

- А у 1385 р.
- Б у 1387 р.
- В у 1362 р.
- Г у 1412 р.

2. Укажіть ім'я галицько-волинського князя, який став першим українським королем, отримавши регалії від Папи Римського.

- А Михайло Всеволодович
- Б Данило Романович
- В Олександр Невський
- Г Юрій II Болеслав

3. Народні збори на Русі, на яких у ранній період розв'язувалися найважливіші державні питання, — це:

- А віче
- Б рада
- В дума
- Г собор

А	Б	В	Г
А	Б	В	Г
А	Б	В	Г

II. Ознайомтеся з текстом джерела й дайте відповідь на запитання.

«І став княжити Володимир у Києві один. І поставив він кумири на пагорбі, поза двором теремним: Перуна дерев'яного, і Хорса, і Дажбога, і Стрибога, і Сімаргла, і Мокош. І приносили їм люди жертви, називаючи їх богами, і приводили синів своїх і жертвували їх цим бісам, і оскверняли землю требами своїми».

Укажіть, у якому столітті відбувалася описана в уривку подія.

X століття

III. Установіть відповідність між назвою пам'ятки літератури та іменем князя, за правління якого її було складено.

- 1 «Слово про закон і благодать»
- 2 «Повість минулих літ»
- 3 «Ізборник»
- 4 «Галицько-Волинський літопис»

- А Роман Мстиславич
Б Володимир Мономах
В Данило Галицький
Г Ярослав Мудрий
Д Святослав Ярославич

	А	Б	В	Г	Д
1				Г	
2		Б			
3					Д
4			В		

IV. Мовою історичного джерела

Проаналізуйте уривок із книжки Дмитра Наливайка й визначте, які торговельні шляхи проходили територією Русі-України в X-XI ст. Яку роль це відігравало в розвитку держави?

Як констатують дослідники, Русь, розташована на найважливіших торговельних шляхах того часу, включала низку нових вузлових торговельно-економічних пунктів...

Після падіння Західної Римської імперії, впродовж другої половини I тисячоліття н. е. виникають нові торговельні артерії, які набувають дедалі більшого значення. ...Важливе місце належало Балтійському й Чорному морям, а також шляхові «із варяг у греки», який їх пов'язував і проходив по руських землях, замикаючи на сході всю систему європейських торговельних шляхів того часу. Із сухопутних торговельних шляхів один із найважливіших ішов тоді від Києва на захід, через Краків і Прагу в південну Німеччину, до міста Регенсбург, важливого в ті часи торгового центру на Дунаї. ...Словом, у IX-XI ст. Русь, перебуваючи на перехресті важливих торговельних шляхів, була пов'язана з «усіма сторонами світу», і все це відіграло неабияку роль у її тогочасному економічному й культурному піднесенні...

Торговельні зв'язки Русі з Німеччиною зафіксовані вже у джерелах X ст., в митних статутах деяких чеських та південно-німецьких міст. А в наступному XI ст. в уже згадуваному Регенсбурзі навіть виникає окрема корпорація купців, так званих русаріїв, котрі спеціалізувалися на торгівлі з Києвом та іншими містами Русі. Київ особливо вабив німецьких купців багатством товарів і місцевого, і візантійського та східного походження, в X-XII ст. він був також важливим транзитним пунктом торгівлі.

Територію Русі-України в X-XI ст. перетинало кілька ключових торгових шляхів, найважливішими з яких були «Із варягів у греки» (з'єднував Скандинавію та Візантію через Дніпро, важливий для зв'язку з Константинополем), «Соляний» шлях (до Центральної/Західної Європи), «Залозний» шлях (до Кавказу та Арабського Сходу), а також «Руська Путь» (з'єднання з Угорщиною) та «Via Regia» (до Німеччини).

V. Серед запропонованих дат оберіть ті, що відповідають поданим подіям. У зошиті пронумеруйте в лівому стовпчику події з датами відповідно до хронології.

Дати: 882-912; 912-945; 945-964; 945-972; 980-1015; 1019-1054; 988; 1113-1125; 1097, 1153-1187; 1199; 1238-1264; 1239-1241; 1269-1301; 1301-1308; XIII ст.; XIV ст.; 1385; 1449; 1478.

№	Події	Дати
1	Роки правління княгині Ольги	945-964
2	Роки правління Володимира Великого	980-1015;
3	Підпорядкування Кримського ханства Османській імперії	1478
4	Кревська унія	1385
5	Роки правління князя Ігоря	912-945
6	Роки правління Лева Даниловича	1269-1301
7	Любецький з'їзд князів	1097
8	Роки правління Юрія I Львовича	1301-1308
9	Створення Волинсько-Галицької держави	1199
10	Роки правління Данила Романовича у Волинсько-Галицькій державі	1238-1264
11	Роки правління Ярослава Осмомисла	1153-1187
12	Роки правління Володимира Мономаха в Києві	1113-1125
13	Вторгнення Батия на південно-західні землі Русі-України	1239-1241
14	Роки правління князя Святослава	945-972
15	Роки правління Ярослава Мудрого	1019-1054
16	Перехід українських земель під владу Литви	XIV ст.
17	Запровадження християнства як державної релігії	988
18	Перехід українських земель під владу Угорщини	XIII ст.
19	Утворення Кримського ханства Хаджі-Гіреєм	1449
20	Роки правління князя Олега в Києві	882-912

VI. Поясніть поняття:

орда,

ярлик,

улус,

князь,

літопис,

імперія,

полюддя,

унія.

Орда — велике військове та суспільно-військове об'єднання кочових народів (тюркських, монгольських) з центром влади, що спочатку було царським наметом чи табором (з тюркської «ordu» — ставка, палац, з половецької «orda» — зібрання).

Ярлик — письмовий наказ, указ або грамота монгольських ханів Золотої Орди, якою надавалося право на управління певними територіями, збір данини чи інші привілеї підлеглим князям та духовним особам.

Улус — представників одного покоління роду-племені, з часом також і військо, сформоване на основі даного племені.

Князь — історичний титул верховного правителя, глави роду, племені або феодальної держави (князівства), а згодом — вищий шляхетний титул у феодальному суспільстві, що відповідає західноєвропейському принцу чи герцогу, а також військовий лідер та великий вельможа.

Літопис — історико-літературний твір, в якому події описуються послідовно, за роками, починаючи словами «в літо», і є хронологічним записом важливих подій минулого, що слугує цінним джерелом для вивчення історії народу, його політичного, економічного та культурного життя.

Імперія — це велика держава, що складається з багатьох різних народів і територій, які підкорені єдиному центру влади, часто силою, та керуються з одного «серця». Головні ознаки: величезна територія, централізована влада, різні народи під одним «дахом», прагнення до розширення, а на чолі часто стоїть імператор.

Полюддя — збирання данини у формі натурального оброку з підлеглого населення в Київській Русі, що його провадив кожної осені київський князь або його намісник.

Унія — союз або об'єднання, що найчастіше стосується двох основних сфер: політичної (об'єднання держав під одним монархом, як у Люблінській унії) або церковної (з'єднання різних християнських конфесій, як Берестейська унія).

VII. Розкажіть про історичних діячів середньовічної України, зображення яких подано. Оцініть їхню роль в історії нашої держави.

Княгиня Ольга — відіграла ключову роль в історії Київської Русі як мудра правителька-реформаторка, яка зміцнила державу, впорядкувала податки, заснувала адміністративну систему («погости») та стала першою правителькою, що прийняла християнство, заклавши основи для подальшої християнізації Русі за свого онука Володимира, і канонізована як свята «рівноапостольна».

Святослав Хоробрий — відіграв ключову роль в історії Київської Русі як великий полководець, який значно розширив її кордони, знищивши Хазарський каганат, підкоривши в'ятичів та волзьких булгар, і воюючи з Візантією та печенігами, формуючи образ ідеального князя-воїна, що забезпечило Русі панування на великих територіях Східної Європи.

Ярослав Мудрий — відіграв ключову роль в історії Київської Русі, перетворивши її на могутню європейську державу завдяки зміцненню внутрішньої та зовнішньої політики, розквіту культури, освіти та правової системи, утвердивши її міжнародний авторитет через династичні шлюби, побудувавши величні собори та запровадивши перший писаний збір законів — «Руську Правду».

Юрій Дрогобич — вважається першим серед східнослов'янських мислителів автором друкованого твору, виданого латиною, а також першим відомим доктором медицини, який отримав науковий ступінь в європейському університеті і походив з Русі.